

O Gaiteiro de Lugo

Calendario Gallego

Pro Ano Bisiesto de 1944

Relixioso, profético, astronómico, recreativo,
patriótico, popular e barato

Año 87 da fundación. Propiedad rexistrada

Propietario, XERARDO CASTRO

VÉNDESE A SEIS CÁS

Sen medo de trabucarse
fai pronósticos calqueira:
no ano corenta e catro
pasará... ¡o que Dios queira!

Gaiteiro que eres testigo,
dille ás xentes da tua Terra
que bendigan ao Señor
por estar lonxe da guerra.

VENTA DISTE CALENDARIO

En Santiago, Casas Reales 26, Manuel Neira Torrado.

Na Coruña, Soto, Otero e Fernández, San Andrés 24.

En Vigo, Mariano Garcia, calle Garcia Barbón, 17.

En Ourense, Manuel Garcia e fillos, Lamas Carbajal, 7.

Pedidos a o Editor XERARDO CASTRO, S. Pedro, 29-LUGO

Feiras e mercados da provincia de Lugo

Concello de Abadín.—Primeiro e terceiro sábado Gontán.

Ufox.—13 Carballido; 25 de Abril e 25 de Xulio Lagoa; o primeiro miércoles Mor.

Antas de Ulla.—O 10 e mercados todos os lunes

Baleira.—Quincenalmente alternando ca de Castroverde.

Barreiros.—Primeiro domingo e 1.º de Marzo e mercados os viernes ca Souto; terceiro domingo San Xulián

Becerreá.—O 18 e 19.

Begonte.—1.º e 15 Pacios e si o 15 é domingo o 14.

Carballedo.—17 e 29 Castro; 4 Bucínos.

Castro de Rey.—Cada quince días en domingo alternado ca de Meira; 8 e último sábado Riberas de Lea.

Caurel.—O segundo e cuarto domingo Seoane; 1.º e 19 Folgoso; primeiro domingo Ferramullín.

Cervantes.—Cuarto domingo Dons; 28 Quindós; 18 San Pedro; primeiro domingo Seixas.

Corvo.—O primeiro domingo e o 16

Corgo.—13 Aday; 23 Gomeán.

Cospeito.—Terceiro domingo, chamada a do Monte e o primeiro miércoles de cada mes con mercado os miércoles; primeiro xueves Muimenta.

Chantada.—O 5 e 21 e mercados os martes, xueves e domingos; 2 Laxe.

Castroverde.—Cada 15 días; 12 Miranda.

Fonsagrada.—20 de Xaneiro, 25 de Marzo, 25 de Abril, Ascensión, Corpus, 24 de Xunio, 2 de Xulio, 15 de Agosto, 8, 9, 10 e 21 de Septiembre e 8 de Noviembre e mercados os sábados.

Foz.—Mercados os martes; 10 e 24 Espiñeira.

Friol.—O 4 e 21; 6 e 16 Roimil; 18 Cotá; 26 Guimarey.

Germada.—4 e 19 Momán; 13 Roupar.

Guntín.—5 Lousada; 11 Louzadela; 23 Grolos; 15 San Román.

Incio.—O 22.

Xove.—Rigueira e Xove, o cuarto domingo.

O Gaiteiro de Lugo

Calendario Gallego

pro Ano Bisiesto de 1944

*según as observacións feitas no Observatorio da
ciudad de San Froilán, con arreglo
ó meridiano de Santiago.*

ÚNICO QUE SE PUBRICA EN GALICIA

Cómputo eclesiástico.— Aureo núm. 7.—Epacta 5—Ciclo solar, 21.—Indición román, XII.—Letra dominical, b A.—Letra do martiroloxio, e.

Velacións.—Péchanse o 23 de febreiro e o 3 de nadal. Abrense o 10 de abril e o 26 de nadal.

Ecrites.—25 de xaneiro, total de Sol, veráse como parcial en Galicia. Horas: na Cruña de 16 h 16 m. a 17 h. 20 m.; Lugo de 16 h. 15 m a 17 h. 23 m; Ourense, de 16 h. 15 m. a 17 h. 24 m; Pontevedra, de 16 h. 15 m. a 16 h. 50 m. En Madrid comenza as 16 h. 11 m. e ponse o Sol ecrisando.—20 do mes de Sant-Iago, ecrise anular de Sol, veráse ao Norte do Oceano Indico, dende Africa, polo Sur de Asia e parte de Oceania.

Festas.—Circuncisión, 1.º de xaneiro.—Reises, 6.—Septuaxésima, 6 de febreiro.—Domingo de Antroido, 20 de febreiro.—1.º de Coresma, 27 de febreiro.—Domingo de Ramos, 2 de abril.—Pascua, 9 de abril.—As Pascuillas, 16 de abril.—Ascensión do Señor, 18 de mayo.—Pentecostés, o 28.—Trinidad, 4 de San Xohan.—Santísimo Corpus Christi, o 8.—Ofrenda do Reino de Galicia a Xesús Sacramentado, o 11.—O Sagrado Corazón, o 16.—Festa de Cristo Rey, 29 de Outono.—1.ª Dominica de Advento, 3 de Nadal.

Témporas.—Primeiras, 1, 3 e 4 de marzal; segun-

das, 31 de mayo, 2 e 3 de San Xohan.—Terceiras, 20, 22 e 23 de setembro.—Derradeiras, 20, 22 e 23 de Nadal.

Rogacións.—Mayores, 25 de abril, menores, 15, 16 e 17 de mayo.

Testamento do ano 1943

Dicen que ven outro ano,
chega co meu pasamento;
haberá dúas festas xuntas:
seu bautizo e meu enterro.

Antes de pechal-os ollos,
gaiteiro, quero testar;
mórroche ben arruinado,
pouco teño que deixar.

Déixolle unha guerra ao demo
con todol-os seus inventos.
Vai mellorado na herdanza,
non dirán que non o quero.

Esmolas de peste e fame
poderá repartir ben;
que ninguén de min se queixe,
cada un dá do que ten.

Recibín un mundo torto
cando meu pai foi morrer;
e mórrome de xenreira
o ver que perdín máis que él.

Dou de baixa no meu cupo
naves, portos, pontes, vilas,
iglesias e catedrales,
ledicia, fogares, vidas...

Pol-o ben da miña i-alma
somentes podo deixar

aqueles poucos rincunchos
que poden vivir en pas.

Gaiteiro que eres testigo,
dille ás xentes da tua Terra
que bendigan ao Señor
por estar lonxe da guerra.

A trinta e un de Nadal
fecho vida e testamento;
anque todo o mundo chora
non chora o meu pasamento.

Consellos da tía Fuca á súa sobriña

Estes consellos foron escritos vai xa pra
cen anos; as mulleres nin os quixeron es-
coitar d'aquela nin os escoitarán agora.
Pior pra elas. ¡Por nós que non quede!

Cata, Minga, que non vayas
tan de cotío ó Liceo
que metida no bureo
escorregues e te cayas,
e que dimpois das gandayas
non queiras deixarte ver,
decindo para tí sola:
Pol-o rabo da culler
vai subindo o gato á ola.

Arrédate de ir deitada,
cando bailes, na parexa,
que parezca a quen te vexa
que fas dela unha almohada,
pois tal moda é mal mirada
e perderás do teu ser
deixando correr a bola.
Pol-o rabo da culler
vai subindo o gato á ola.

Si das muy larga a pasada,
como galga cañaveira,
muller mol da calcañeira
chamarante, e escarranchada.
Non bailes pois «á pernada»
que botarás a perder
mais que o miriñaque e pola.
Pol-o rabo da culler
vai subindo o gato á ola.

Xa sabes que hay unha alhaxe
que a ningunha outra se amolda,
e si creba non ten sólda,
nin remendo tal estraxe,
quedando fanada a imaxe,
sin o fecho do pracer,
cal veiga aberta que agrola.
Pol-o rabo da culler
vai subindo o gato á ola.

Pol-o moito roxamento
vaise luíndo a moeda
e, sendo nova, se queda
sin lustre nin valimento.
Quen pois tanto achegamento
do corpiño vai facer
busca perda e carambola.
Pol-o rabo da culler
vai subindo o gato á ola.

Quen quixer chegar alí
que non vaya pol-o atallo,
pois si caes nun traballo
ninguén o pasa por ti.
Cata que o refrán nos dí:
«a que así o quixere ter

que tamén o munxa sola».
Pol-o rabo da culler
vai subindo o gato á ola.

O lume preto da estopa
xa sabes, Minga, o que fai,
de filla se pasa a nai
mais presto que vira a copa.
Mira cómo fal-a sopa
e companguíño, muller,
si con allo ou con cebola.
Pol-o rabo da culler
vai subindo o gato á ola.

Si bailas, baila muiñeiras
que non teñen roxaduras
nin descompostas posturas
desas bailas estranxeiras.
As mozas muy churrusqueiras
que voantes queren ser
poden fender a cachola.
Pol-o rabo da culler
vai subindo o gato á ola.

Non se opoñen a alegría
bo modiño e compostura;
o respeito e a finura
de que sempre a corda fia.
Cal xoia de gran valía
debe estimarse a muller
sin farse parva nin tola.
E ASI NON PORÁ CULLER
PARA IR O GATO A OLA.

Juan Manuel Pintos

XANEIRO 31 DIAS

ADICADO AO NENO XESÚS

- 1 Sáb. † *A Circuncisión do Señor*. — ss. Fulxencio, Xustina, Martiña i Eufrosiana. — I. B.
2 Dom. O Santísimo Nome de Xesús. — ss. Macario, Isidoro, Narciso e o Beato Pedro abade (G).

Crecente ás 10 e 4 m. da noite

O ano escemenza con chuvias en algúns lados. Ca lúa veñen xiadas máis fortes. Temos auga e neve sin que amaíne a friaxe.

- 3 Lun. ss. Genoveva e Daniel.
4 Mar. ss. Aquilino, Tito e Benedicta.

PERIHELIO

- 5 Miér. ss. Anastasio e Teodoro bispos (G), Telesforo, Eduardo, Apolinar i Emiliana.
6 Juev. † *Epifanía. A Adoración dos Santos Reis*, Melchor, Gaspar e Baltasar e S. Meliano. — I. B.
7 Vier. ss. Xulián patrón do Ferrol e Fiz.
8 Sáb. ss. Maximino, Luciano e Gúdula.
9 Dom. ss. Marcelino, Xulián, Vidal e Marciana.
10 Lun. ss. Gonzalo de Amarante, Agatón e Xohan.

Chea ás 10 e 9 m da mañán

O frío non quer deixarnos. Temos unhas noites de lúa crara e días de sol que somellan de febreiro. Os porcos han tomar moi ben o sal.

- 11 Mar. ss. Teodosio, Hixinio, Salvio e Anastasio.
12 Miér. ss. Arcadio, Victoriano, Benito e Modesto.
13 Juev. ss. Leoncio, Gumersindo e Verónica.
14 Vier. ss. Hilario i-o beato Bernardo de Corleón.
15 Sáb. ss. Pablo, Mauro e Benito.
16 Dom. ss. Fulxencio, Marcelo, Ticiano e Honorato.
17 Lun. ss. Antonio abade, Rosalina e Leonila.
18 Mar. A Catedral de S. Pedro en Roma, e Santa Margarida.

Mingoante ás 3 e 32 m. da tarde

O mingoante quer escorrentar ás xiadas e chamar ás chuvias Nubes, borralleiras, chuvia miudiña.

- 19 Miér. ss. Mario, Sara, Marta, Canuto e Mario.
 20 Juev. ss. Fabián, Sebastián e Pelisa.
 21 Vier. ss. Inés, Froitoso e Plubio.

Sol en Acuarius ás 3 e 54 da mañán

- 22 Sáb. ss. Vicente, Anastasio, Lufstou e Gaudencio.
 23 Dom. ss. Adefonso e Raimundo de Peñaford.
 24 Lun. N.^a S.^a da Paz e ss. Timoteo e Feliciano.
 25 Mar. ss. Ansurio, Bimarasio, Gonzalo Osorio, Froalengo, Serdendo, Viliulfo, Pelayo Alfonso e Pedro bispos (G), A Conversión de S. Pablo e Sta. Elvira.

Nova ás 3 e 24 m. da tarde

● Entra con humedá e ventos do S. O. máis non son seguros e quer secar.

- 26 Miér. Stos Froila (G), Policarpo, Teógenes e Paula.
 27 Juev. ss. Olalla, Anxela, e Xohan Crisóstomo.
 28 Vier. ss. Pedro Nolasco, Xulián, Cirilo, Tirso e Inés.
 29 Sab. ss. Francisco de Sales, Valero e Ruzafa.
 30 Dom. ss. Martiña, Hipólito e Fiz.
 31 Lun. ss. Juan Bosco, Xulio e Marcela.

NOTA.—I. P., Indulgencia Plenaria; I. B., Indulgencia Parcial.
 (G) Santos Galegos

Dispensados os aúnos e abstinencias nestes tempos de guerra, nas Diócesis de Galicia os Prelados os conmutan por dous días de vigilia e aúno, por exemplo, o Miércoles de Ceniza e Viernes Santo.

Cantarea

S'eu che poidera decir
 o que teño que contar;
 ti, escacharíste a rir...
 y-eu, tería que calar.

Lisardo R. Barreiro

Refráns de xaneiro

Ca lua de xaneiro vese a formiga no carreiro.
 En xaneiro, visita ó outeiro: si ves verdegar,
 ponte a chorar; si ves terrexar, ponte a cantar.
 En xaneiro, pon o alleiro.
 En xaneiro, berza vella, val carneiro.

FEBREIRO 28 DIAS

ADICADO A CANDELARIA

1 Mar. ss. Ignacio, Severo, Pablo e Brixida.

Crecente ás 7 e 8 m. da mañán

2 O tolo de febreiro entra con tempo revoltoso, con ventos do S. O. que queren revirar e días alborotados.

2 Miér. A Candelaria e Sta. Felicidade.

3 Juev. ss. Blas, Fiz e o Beato Nicolás.

4 Vier. ss. Andrés, Leonisa e Gilberto.

5 Sáb. ss. Francisco Blanco, mártir (G), Agueda, Calamanda e Albino.

6 Dom. *de Septuagesima*.—ss. Tito, Teófilo, Saturnino e Dorotea —I. B.

7 Lun. ss. Romualdo, Ricardo e Xuliana.

8 Mar. ss. Xohan de Mata, Ciriaco, Paulo e Dionisia.

9 Miér. ss. Cirilo, Donato e Apolonia.

Chea as 5 e 29 m. da mañán

10 Días craros en que pica o sol de febreiro ¡Ollo ca saude das xentes e do gado!

10 Juev. ss. Escolástica, Sotera e Xacinto.

11 Vier. Nosa Sra. de Lurdes e ss. Saturnino, Lázaro e Desiderio.

12 Sáb. ss. Euxenio, Damián e Olalla.

13 Dom. *de Sexagesima*.—ss. Estebo abade (G), Benigno, Marcelo, Lucina e Catalina —I. B.

14 Lun. ss. Valentín e o beato Xohan Bautista.

15 Mar. ss. Faustino, Severo, Casto, Lucio e Decoroso.

16 Miér. ss. Elias, Isaias, Xeremias, Xulián e Faustino.

17 Juev. ss. Xulián de Cadocla e Alexo.

Mingoante ás 7 e 42 m. da mañán.

18 Chaparradiñas que traen os ventos do S. O. tempo que así e todo, non dañará ás leiras

18 Vier. ss. Teotonio (G), Simeón, Clodio, Eladio e Santa María Bernarda.

19 Sáb. ss. Gabino, Aivaró e Conrado.

Sol en Piscis ás 6 e 14 m. da serán

MARZAL 31 DIAS

ADICADO A SAN XOSÉ

1 Miér. S. Rosendo bispo, S. Manillan abade (G) e O Sto. Anxel da Guarda.—*Témporas.*—I. B.

Crecente ás 8 e 40 m. da noite

Os labradores quéixanse en moitos lugares, uns das xiadiñas que veñen e var, outros da moita humedá das suas leiras. Anque chove, nunca chove a gusto de todos.

2 Juev. ss. Simplicio, Pablo e Lucio.—I. B.

3 Vier. ss. Emeterio, Celedonio e Ticiano.—*Témporas.*
—*Aúno e abstinencia.*—I. B.

4 Sáb. ss. Casimiro, Cayo e Lucio.—*Témporas.*—I. B.

5 Dom. II de Coresma.—ss. Eusebio, Adrián, Teófilo e Nosa Sra. de África.—I. B.

6 Lun. ss. Victoriano, Victor e Cirilo.—I. B.

7 Mar. ss. Tomás de Aquino e Felicitas.—I. B.—*Festividade dos estudantes.*

8 Miér. ss. Xohan de Dios e Fiz. | *Aúno.*—I. B.

9 Juev. ss. Francisca e Catalina.—I. B.

10 Vier. ss. Crescencio, Alexandro e Melitón.—*Aúno con abstinencia.*—I. B.

Chea ás 12 e 28 m. da noite

11 Neves e chuvias, namental-o vento non xira ó N.

11 Sáb. ss. Euloxio, Constantino e Fermín.—*Aúno.*—I. B.

12 Dom. III de Coresma.—ss. Gregorio e Ntra. Sra. da Misericordia. I. B.

13 Lun. ss. Leandro, Cristina i-Eufrasia.—I. B.

14 Mar. ss. Florentina e Matilde.—I. B.

15 Miér. ss. Anxel Tutelar de Galicia, Lorgines, Raimundo e Melitón.—*Aúno.*—I. B.

16 Juev. ss. Xulián, Ciriaco e Agapito.

17 Vier. ss. Xosé de Arimatea e Patricio.—*Aúno e abstinencia.*—I. B.

Mingoante ás 8 e 5 m. da noite

Custalle xirar a este condanido de vento e case é mellor que se non mova pois si fai dano a moita i auga non vos é pior que tornen as xiadas pol-as noites.

- 18 Sáb. ss. Cirilo, Gabriel, Salvador e Braulio.—Año.
—I. B.
19 Dom. IV de Coresma.—† San Xosé esposo da Sma. Vir-
xen.—I. B.
20 Lun. ss. Martiño de Dumio bispo (G), Eufemia e Am-
broso.—I. B.

Sol en Aries ás 5 e 35 da tarde

- 21 Mar. ss. Benito abade e Filemón.—Año.—I. B.

PRIMAVERA

- 22 Miér. ss. Deogracias, Plubic e Basilio.—I. B.
23 Juev. ss. Victoriano, Fidel e Toribio.—I. B.
24 Vier. O Arcanxo San Gabriel e ss. Simeón e Agapito.
—Año e abstinencia.—I. B.

Nova ás 11 e 36 m da mañán

● E nova e chora de frío. Cen tal que ó medrar non
deite saravias, poderemos acordar que entrou a Prima-
veira.

- 25 Sáb. A Anunciación da N. Sra. i-Encarnación do Se-
ñor, ss. Dimas e Quirino.—Año.—I. B.
26 Dom. de Pasión ou de Lázaro.—Bto. Diego Xosé de
Cádiz (G), ss. Braulio e Teodosio.—I. B.
27 Lun. ss. Xohan Damasceno, Ruperto, Lidia e Ale-
xandro.—I. B.
28 Mar. ss. Xohan de Capistrano, Castor, Doroteo e
Sixto.—I. B.
29 Miér. ss. Pastor, Xopás i-Eustasio.—Año.—I. B.
30 Juev. ss. Xohan Clímaco, Víctor e Régulo.—I. B.
31 Vier. de Dolores. ss. Amadeo e Amós.—Año con
abstinencia.—I. B.

Crescente ás 12 e 34 m da tarde

● E craro que se non acorda un que entrou na Prima-
veira. Este tempo non é doado pra todos. Xa temos polo
menos unha das mil chuvias de abril a mollal-a xiada.

Adiviña

¿Qué cousa é cousa—que come no monte,—bebe
na fonte—e baila na casa—como unha rapaza?

(A peneira)

ABRIL 30 DIAS

ADICADO AOS DOORES DA VIRXE

- 1 Sáb. ss. Venancio, Macario e Teodora.— *Festa nacional.—Año.—I B*
- 2 Dom. de Ramos.—ss. Francisco de Paula e Abundio.—I B
- 3 Lun. ss. Engracia virxe mártir (G), Benito, Ricardo, Benigno e Ulpiano.—I B.
- 4 Mar. ss. Isidoro, Víctor e Zósimo.—I B.
- 5 Mlér. Bto. Xohan de Viveiro (G.), ss. Vicente Ferrer, Emilia e Irene.—*Año.—I. B.*
- 6 Juev. Santo.—ss. Celso, Celestino e Marcelino.—I. P.
- 7 Vier. Santo.—ss. Epifanio, Ciriaco e Donato.—*Año e abstinencia.—I. B.*
- 8 Sáb. Santo ou de Gloria.—ss. Perpetuo, Alberto, Máxima e Xenaro.—*Año.—I. P.*

Chea ás 5 e 22 m. da tarde

1- agora a xiada sobre a terra mollada. Mais o sol, non vos dura moito, ¿qué vai durar? Tempo abrideiro que non é bó pra a froita nin pi'o celeiro.

- 9 Dom. de Pascua de Resurrección.—ss. María Cleofé, Casilda e Prócoro.—I. P.
- 10 Lun. ss. Urbano abade (G), Ecequiel e Daniel.—*Abrense as velacións. I. B.*
- 11 Mar. ss. León, Antipas e Isaac.—I. B.
- 12 Mlér. ss. Víctor mártir (G), Constantino e Zenón.—I. B.
- 13 Juev. ss. Hermenexildo, Xustino e Máximo.—I. B.
- 14 Vier. ss. Pedro González Telmo ab. dos marifeiros (G), e Tiburcio e Valeriano.—I. B.
- 15 Sáb. ss. Anastasia, Basilisa, Victorina i-Elena.—I. B.
- 16 Dom. in Albis (as Pascuillas).—ss. Toribio bispo de Astorga, Frooso de Braga bispo e fundador (G), Engracia, Cayo e Benito Labre.—I. B.

Mingoante perto das 5 da mañán

- 17 Lun. ss. Aniceto, María Ana i-Elena.
- 18 Mar. ss. Eleuterio, Andrés e Toribio.

MAYO 31 DIAS

M E S D A S F R O R E S

- 1 Lun. ss. Felipe, Santiago, Sexismundo e Orendio.
- 2 Mar. ss. Anastasio e Fiz. *Festa Nacional.*
- 3 Miér. A Invención da Santa Cruz e S. Aleixandro.
- 4 Juev. ss. Paulino, Ciriaco, Mónica e Antonina.
- 5 Vier. ss. Pío, Máximo, Eulogio e Agustíño
- 6 Sáb. ss. Xohan Ante-Portam-Latinam patrón dos impresores, Benita e Nosa Sra. da Cabeza.
- 7 Dom. ss. Augusto, Agustíño, Domitila, Estanislao e Benedicto.
- 8 Lun. Nosa Señora dos Desamparados, a Aparición de San Miguel e S. Eladio.
Chea ás 7 e 28 m. da mañán
- 9 Os ventos andan á roda. Ceo craro en algúns lugares. Non cede o frío das mañáns.
- 9 Mar. ss. Gregorio Nacianceno e Lucas.
- 10 Miér. ss. Antonino e o beato Xob.
- 11 Juev. ss. Domingo eremita (G), Florencio e Anastasio.
- 12 Vier. ss. Domingo da Calzada, Nereo i-Epifanio.
- 13 Sáb. Nosa Sra. dos Mártires e ss. Pedro Regalado e Roberto Belarmino.
- 14 Dom. ss. Bonifacio, Pascual, Xusta e Xustina.
- 15 Lun. ss. Isidro labrador, Torcuato, Simplicio e S. Xohan B. de la Sal'e.—I. B.—*Rogacións menores.*
- 16 Mingoante ás 11 e 12 m. da mañán
- 16 O S. O. quer descompor o tempo cando se pon de primavera.
- 16 Mar. ss. Xohan Nepomuceno, Honorato e Ubaldo — I. B.—*Rogacións menores.*
- 17 Miér. ss. Pascual Bailón e Bruno.—I. B.—*Rogacións menores.*
- 18 Juev. † *A Ascensión do Señor.*— ss. Félix Cantalicio e Dióscoro.—I. P.
- 19 Vier. ss. Pedro Celestino, Ciriaca e Prudencia.
- 20 Sáb. ss. Bernardino de Sena e Anastasio.

21 Dom. ss. María Auxiliadora dos Cristianos, Victorio e Secundino.

Sol en Gémines ás 4 e 36 da mañán

22 Lun. ss. Rita de Casia, Elena e Rufino.

Nova ás 6 e 12 m. da mañán

☉ Millería. Días mais temprados. As chaparradas, fortes, pasan logo.

23 Mar. ss. Desiderio, Basilio e Miguel.

24 Miér. ss. Torcuato (G), Susana e Robustiana.

25 Juev. ss. Genadio bispo (G), Gregorio, Luciano e Dionisio.

26 Vier. ss. Felipe Neri e Zacarías.

27 Sáb. ss. Beda, Kohan, Restituta, Xulio i-Eutropio.

28 Dom. *Pascua de Pentecostés ou do Espírito Santo.*— ss. Viliulfo, bispo de Tuy (G), Xusto, Eladio, Luciano, Xermán, Emilio e Agustín.

29 Lun. ss. Teodosia, Maximino e Magdalena de Pacis.

30 Mar. ss. Donadeo, Maximo e Bonelo, monxes do Bierzo, Sta Egeria (G), Fernando Rey de España, Basilio e Félix.—I B.

Crecente os doce e 6 m. da noite

☾ O tempo quer porse quedo. Xa temos unha migalliña de calor.

31 Miér. ss. María Mediadora de Todal-as Gracias, Petronila, Crescencio e Pascasio.— *Temperas.*—I. B.

Ditos sobre as mulleres

A muller e a cabra, a pata quebrada.

A muller e a primeira leira que o labrador ve pol-a mañán.

A muller e o home honrado, pol-o camiño do carro.

Muller costureira e home troiteiro; nin boa meda, nin bon palleiro.

Vos dona i-eu dona ¿quén botará o porco fora? Veciña, ó teu argadelo e deixa o meu.

Imos ao trato: a muller pita y-o home, gato.

XUNIO 30 DIAS

MES DE SAN XOHÁN

- 1 Juev. Beatos Pedro Vázquez e Antonio de San Boaventura mártires (G.), Nosa Sra. da Luz e Santos Iñigo e Fortunato.—I. B.
  - 2 Vier. ss. Marcelino, Pedro e Nicolás Peregrino.—*Témporas.—Abstinencia sin aüno.*—I. B.
  - 3 Sáb. ss. Paula, Clotilde, Isaac e Ovidio.—*Témporas.*—I. B.
- AFELIO
- 4 Dom. *A Santísima Trínidade* e ss. Francisco Carracciolo, Saturnina e Quirico.—I. B.
  - 5 Lun. ss. Bonifacio, Doroteo, Apolonio e Sancho.
  - 6 Mar. ss. Gonzalo de Acebeiro abade (G), Norberto, Felipe, Amancio e Paulina.

Lua chea perto das 7 da serán

☉ Ventanias e treboadas ¡Dícl-as leve onde non dañen! - que non pasan namentras non revira o vento e cede a calor.

- 7 Miér. O Trunfo de San Pablo e S. Roberto.
- 8 Juev. † *Sanctissimum Corpus Christi.*—ss. Medardo, Salustiano e Maximiano.
- 9 Vier. ss. Primo, Feliciano, Ricardo e Pelaxio.
- 10 Sáb. ss. Restituto, Ciriaco e Margarida.
- 11 Dom. ss. Bernabé, Fiz, Fortunato e Delaira.—*Ofrenda do Reino de Galicia ó Smo. Sacramento en Lugo.*
- 12 Lun. ss. Xohan de Sahagún, Nazario e Onofre.
- 13 Mar. ss. Antonio de Padua e Luciano.—I. P.

Mingoante perto das 4 da tarde

☿ O tempo quente fai ben aos eidos, anque as choviscas queveñen cas treboadiñas queren decir que este ano non ha ser tan sequo como o que pasou.

- 14 Miér. ss. Basilio Magno, Marciano e Rufino.—I. P.
- 15 Juev. ss. Vilón, Modesto, Crescencia, e Benilde.—I. P.
- 16 Vier. *O Sagrado Corazón de Xesus*, ss. Benón, Francisco de Regis e Quirico
- 17 Sáb. *O Corazón de María*, *Santísima*, ss. Manuel, Ismael e Pablo.

XULIO 31 DIAS

M E S D E S A N T - I A G O

- 1 Sáb. S. Faxildo abade de Antealtares (G), O Precioso Sangue de Noso. Sr. Xesucristo, ss. Casto, Martín, Leonor e Galo.
- 2 Dom. A Visitación de Nosa. Sra. e S. Longines.
- 3 Lun. ss. León, Trifón, Xacinto, Heliodoro i-Eulogio.
- 4 Mar. ss. Laureano, Flaviano e Teodoro.
- 5 Miér. ss. Miguel dos Santos, Zoa e Filomena.
- 6 Juev. ss. Dominica, Isaías, Lucía e Rómulo.

Chea ás 4 e 27 m. da mañán

☉ A calor, que abafou en algunhas terras, as de ribeira mais que outras, trouxo treboadas e castelos no ceo.

- 7 Vier. ss. Cirilo y Metodia, Claudio, Fermín e Lourenzo de Brindis.
- 8 Sáb. ss. Isabel, Agapito e Procopio.
- 9 Dom. ss. Cirilo, Alexandro, Anatolia e Zenón.
- 10 Lun. Bto. Xohan Xacobo Fernandes, mártir (G), e ss. Cristobo, Amalia, Segunda e Rufina.
- 11 Mar. ss. Dictinio bispo (G), Pío I, Abundio e Sabino.
- 12 Miér. ss. Xohan Gualberto, Félix e Marciana.

Mingoante as 8:39 da serán

☉ Unhas pingueiras queren mollar o chan pra que non arda cando a sega.

- 13 Juev. ss. Anacleto, Uxio, Xoel i-Esdras.
- 14 Vier. ss. Estebõ abade (G.), Boaventura, Xenaro, Xusto e Marcelino.
- 15 Sáb. ss. Enrique, Camilo e Antioco.
- 16 Dom. Nosa Señora do Carmen e S. Fausto.
- 17 Lun. ss. Alexo, Marcelina, León, Xacinto e Xenerosa.— *Festa Nacional.*
- 18 Mar. ss. Camilo, Mariña de Augasantas Virxe e mártir (G), Sinforosa, Emiliano e Federico.— *Festa Nacional*
- 19 Miér. ss. Vicente de Paúl, Arsenia e Xusta.
- 20 Juev. ss. Elías, Librada, Xerome, Emiliana e Severa.

Nova ás 5 e 42 da mañán

☉ O calor amingua un pouco cas treboadas. Volve moitas veces o nordés que non gorenta a ningúen.

21 Vier. ss. Práxedes, Feliciano e Xusta.

22 Sáb. ss. María Madanela, Teófilo e Cirilo.

Sol en Leo ás 11 e 43 da noite

CANÍCULA

23 Dom. ss. Apolinar, Bríxida, Bernardo e Liborio.

24 Lun. ss. Cristina, Francisco Solano e Víctor.

25 Mar. † O APÓSTOLO SANTIAGO O MAIOR PADROEIRO DA PATRIA.—ss. Cristóbal e Cucufate.

26 Miér. ss. Ana nai de Nosa Señora e Tudela

27 Juev. ss. Pantaleón, Xuliana e Semproniana.

28 Vier. ss. Víctor, Nazario, Celso e Eladio.

Crescente as 9 e 23 da mañán

☾ O canadiño de Santiago seou axiña. Ventos fríos e tempo uns días máis fresqueiro, outros en que o sol quer voltar pol-a honra

29 Sáb. ss. Marta, Serafina, Beatriz, Fiz e Próspero.

30 Dom. ss. Abdón, Senén, Teodomiro e Carmona.

31 Lun. ss. Ignacio de Loyola e Pabio.

Cantares de Compostela

Deica Santiago irei;
de Santiago para arriba
bagullas que eu botarei.

—
Santiago é boa vila
da de beber a quen pasa;
levando cartos na buísa
pan de trigo haino na casa.

—
Indo eu para Santiago
no camiño achei espiñas;
volta para a miña casa
que é a gala das meniñas.

AGOSTO 31 DIAS

MES DE SANTA MARÍA

- 1 Mar. ss. Pedro Advíncula, Fiz e Nemesio.—*Xubileo da Porciúncula.*
- 2 Miér. ss. Alfonso M.ª de Ligorio, Máximo e Nosa Sra. dos Anxos
- 3 Juev. A Invención de S. Estebo e S. Eufronio.
- 4 Vier. ss. Domingo de Guzmán, Perpetua i-Eutelo
Chea ás 12 e 39 m. da mañán
- ☞ Bo tempo seco, ceo craro, ventos mainiños. Teremos tempía pra as colleitas.
- 5 Sáb. Nosa Sra. das Neves e S. Emigdio.
- 6 Dom. A Transfiguración do Señor e ss. Xusto e Pastor.
- 7 Lun. ss. Cayetano, Alberto, Donato e Sicilia.
- 8 Mar. Bto. Roxerio de Meira (G), ss. Ciriaco, Emiliano e Marino
- 9 Mier. Bta. Urraca Sarmiento abadesa (G), ss. Juan, Román, Marciano e Cleto.
- 10 Juev. ss. Lourenzo ab. contra os incendios e Paula.
- 11 Vier. ss. Tiburcio, Filomena e Susana.
-Mingoante as 2 e 52 m. da noite
- ☞ O calor, que se fixera pesado, armou treboadas. Non falla unha pingueira pra nos recordar a Nosa Señora.
- 12 Sáb. ss. Eusebio, Hilaria e Felicísima.
- 13 Dom. ss. Clara, Casiano, Hipólita, Aurora i-Elena.
- 14 Lun. ss. Nuño Alvarez coengo, (G), Eusebio, Anastasia e Demetrio.—*Vixilia da Asunción.—Aíno e abstinencia.*
- 15 Mar. † A Asunción, N.^a S.^a de Todo o Mundo, N.^a S.^a dos Ollos Grandes, Nosa Patrona, S. Payo, bispo (G).
- 16 Miér. ss. Roque, Xacinto e Xaquín pai de N.^a S.^a
- 17 Juev. Santas Godina abadesa, i-Eufemia Virxe e mártir (G.), e ss. Paulo, Jacinto, Xuliana, Librada e Anastasio.
- 18 Vier. ss. Leonardo, Clara i-Elena.

Lúa nova ás 8 e 25 m. da noite

Bo tempo onde os ventos do S. O. non trayan nubes y-unha pouca agua.

19 Sáb. ss. Mariano, Luis, Maxín e Juan de Gudes.

20 Dom. ss. Bernardo, Samuel e Severo.

21 Lun. ss. Fidel, Ciriaca e Francisca de Fremiot.

22 Mar. ss. Fabriciano e Timoteo.

23 Miér. ss. Felipe Benicio e Valeriano.

Sol en Virgo ds 6 e 32 m. da mañán

24 Juev. ss. Bartolomé i-Aurea.

25 Vier. ss. Luis, Xenxo e Patricia.

26 Sáb. ss. Ceferino, Segundo e Vitores.

Crecente ás 11 e 39 m. da noite

Sopra sin forza o mesmo vento que, logo, se revira. Temos mais friaxe nas noites, mesmo onde o ceo é craro.

27 Dom. ss. Victorio bispo e mártir (G), Rufo e Xosé de Calasanz.

28 Lun. ss. Agustín, Bibiano, Paio e Mcisés.

29 Mar. A Degollación de S. Xohan Bautista.

30 Miér. ss. Ero de Armenteira abade (G), Rosa de Lima, Celedonio i-Emeterio.

31 Juev. ss. Osorio Gutiérrez o Conde Santo de Lourenzana (G), Ramón Nonnato e N.^a S.^a do Bó Viaxe.

*****

Cantares da Peregrina

Eu si vou a Pontevedra
non vou por ver ós soldados;
vou por ver a Peregrina,
a dos pendentos dourados.

A Virxen da Peregrina
dicen que vai embarcar;
dichoso do mariñeiro
que na barca a vai levar.

SEPTEMBRO 30 DIAS

ADICADO A SAN MIGUEL

- 1 Vier. ss. XII de Casayo abade (G) e Lupo.
- 2 Sáb. ss. Antollín, Estebo e Máxima.
Lúa chea ás 8 e 21 m. da noite
- 3 Os ventos do S. O. sosteñen o tempo; cando viren para N. O. poráanse uns días craros, de outono.
- 3 Dom. ss. Columbiano, Ladislao e Serapia.
Sale a CANICULA
- 4 Lun. San Adrián eremita (G), Nosa S.^a da Consolación e ss. Cándida e Rosa.
- 5 Mar. ss. Lourenzo, Xustinián, Rómulo e Obdulia.
- 6 Miér. ss. Eutelo, Uxio e Petronio.
- 7 Juev. ss. Vicencio abade (G), Clodoaldo, Anastasio e Nosa S.^a dos Reises.
- 8 Ver. A Natividade de Nosa Señora.
- 9 Sáb. ss. María da Cabeza, Serxio e Gorgonio.
Mingoante ás 12 e 3 m. do día
- 10 O sol, que tornou a quantar ben, cubreuse de castellos aquí e acolá; treboadas e lostregos. Unha rega.
- 10 Dom. ss. Pedro de Mezonzo bispo, autor da Salve (G) Nicolás de Tolentino e Pulqueria.
- 11 Lun. Nosa Sra. das Viñas y ss. Proto e Xacinto.
- 12 Mar. O Santísimo Nome de María e S. Leoncio.
- 13 Miér. ss. Exaltación de Santa Cruz, Samuel bispo de Iria (G), Felipe, Eulogio e Maudillo.
- 14 Juev. A Exaltación da Sta. Cruz e S. Víctor.— *Día da Escola Cristiana.*
- 15 Vier. Os Dolores Gloriosos de Nosa Sra. e ss. Nicomedes, Valeriano e Porfirio.
- 16 Sáb. ss. Cornelio, Cipriano i-Eufemia.
- 17 Dom. As Chagas de S. Francisco e S. Pedro Arbués.
Nova ás 12 e 37 m. do día
- 17 Tempía algo revirada, que non dana ó viño. Ventos lixeiros, que viran e levan e traen os nubrados.
- 18 Lun. ss. Tomás de Villanueva, José de Curpetino e Sofía.

- 19 Mar. A Aparición da Virxen da Saleta. s. Xenaro bispo e compañeiros mártires.
 20 Miér. ss. Eustaquio, Agapito e Cándida.—*Témporas*— I. B.
 21 Juev. ss. Mateo, Isacio e Pánfilo.
 22 Vier. ss. Tomás de Villanueva, Mauricio, Lourenzo e Xonás.—*Témporas*.— I. B.
 23 Sáb. ss. Lino, Fausto e Tecla.—*Témporas*.— *Abstinencia sin auno*.— I. B.

Sol en Libra ás 3 e 47 da mañán

OUTONO

- 24 Dom. Nosa S.^a das Mercedes e ss. Xerardo e Dalmacio.
 25 Lun. ss. Lope, María de Cervellón e Fermin.

Crecente ás 12 e 7 m. do día

☾ Anque os labradores se queixan, o tempo non é tan danoso pra o campo. A humedá da reguiña de S. Miguel corta a sequía. De noite algunhas brétemas.

- 26 Mar. ss. Amancio, Cipriano e Xustina.
 27 Miér. ss. Cosme e Damián.
 28 Juev. Os Santos Bispos de Iria (G), e ss. Wenceslao e Máximo.
 29 Vier. San Miguel Arcánxel.
 30 Sáb. ss. Gregorio, Xerome, Sofía, e Sta. Teresiña do Neno Xesús.

Refráns de San Miguel

San Migueliño das uvas maduras, tarde ves e pouco duras.

Se qués ter abellas miraas polas Candeas; e se qués ter mel miras pol-o San Miguel.

San Miguel, co seu tonel.

Adiviña

¿Qué cousa e cousa
 que ten boca e non come,
 que ten pes e non anda?

(*O pote*)

OUTONO 31 DIAS

ADICADO AO SANTO ANXEL

5
7
1 Dom. S. Gervasio (G.), O Sto. Anxel Custodio, e San Remixio.—*Día do Caudillo.*

2 Lun. Os Anxos da Guarda, Satorio i-Eutele.

Chez ás 4 e 22 m. da mañán

Os de Lugo teremos bo tempo pra o San Froilán si o vento mareiro non descompón os días amorosiños que trai a lúa chea.

8
3 Mar. Bto. Vela eremita (G), ss. Dionisio, Fausto Cándido, Xerardo e Sta. Teresiña do Neno Xexús.

4 Miér. ss. Francisco de Asís, Cayo e Aurea.

5 Juev. ss. Froilán bispo patrón de Lugo (G), e Plácido.

6 Vier. ss. Sabina. Primo, Feliciano e Bruno.

7 Sáb. Nosa Sra. do Rosario e ss. Serxio e Marco

8 Dom. ss. Demetrio, Paio, Nestor e Santa Brixida.

9 Lun. Nosa Sra. da Cinta e S. Dionisio.

Mingoante á 1 e 12 m. da noite

Onde se descompuxo o tempo o nordés non pode compolo. Imos ter uns días mellados.

15
10 Mar. ss. Francisco de Borja, Florencio e Paulino

11 Miér. A Mater. idá da Nosa Señora, ss. Nicasio, Xermán e Fermín.

17
12 Juev. Nosa Sra. do Pilar e do Remedio.—*Festa oficial da Raza.*

18
13 Vier. ss. Pedro bispo (G), Eduardo, Marcial e Vanancio. A Aparición da Virxe de Fátima.

19
14 Sáb. ss. Calixto, Evaristo e Bernardo.

20
15 Dom. ss. Teresa de Xesús e Bernardo.

16 Lun. ss. Florentino e Ambrosio.

17 Mar. ss. Eduvigis, Mariano, Mamerto e Victor.

Nova ás 5 e 35 da mañán

Esta lúa quere traer auguiña pras enchentes de San Simón e, ás terras da montaña, o regalo das primeiras neves, que pouco duran.

23
18 Miér. ss. Lucas, Xulián e Trifona.

24
19 Juev. ss. Pedro de Alcántara e Rosina.

25
20 Vier. ss. Caprasio, Xohan Cancio e Irene.

NOVEMBRO 30 DIAS

MES DE SANTOS

- 1 Miér. † *A Festa de Todol-os Santos.*—ss. Benigno, Cesáreo y María.
- 2 Juev. A Commemoración dos Difuntos e S. Xusto.
- 3 Vier. ss. Valentín, Hilario, Malaquías e Teófilo.
- 4 Sáb. ss. Carlos Borromeo e Domingo.
- 5 Dom. ss. Zacarías, Eusebio, Fiz e Isabel.
- 6 Lun. ss. Leonardo, Severo e Vinoco.
- 7 Mar. ss. Herculano, Amaranto, Ernesto e Florencio.

Mingoante ás 6 e 28 da serán

- Os ventos viran pra o S. temos auga e humedá
- 8 Miér. S. Alvito bispo (G), O Patrocinio de Nosa Sra. e ss. Severiano, Severo, Victorino e Godofredo.
  - 9 Juev. Nosa Sra. da Almudena e San Teodoro.
  - 10 Vier. ss. Aniano, Demetrio e Andrés.
  - 11 Sáb. ss. Martiño, Bartolomé e Toribio.
  - 12 Dom. ss. Millán, Diego de Alcalá e Paterno.
  - 13 Lun. ss. Estanislao, Uxío III, Homobono, Rufo e Diego de Alcalá.
  - 14 Mar. Sta. Trahamunda de Poio abogosa dos emigrantes (G) e ss. Serapio, Lourenzo e Venerando.
  - 15 Miér. ss. Uxío I, Leopoldo e Leoncio.

Nova ás 10 e 29 m. da noite

- Anque medra a friaxe i-a neve vaise achegando nos outos: a nova somella traer unha melloría.
- 16 Juev. ss. Rufino, Marcos, Valero, Edmundo e Gertrudis
  - 17 Vier. ss. Gregorio, Acisclo e Victoria.
  - 18 Sáb. ss. Román, Máximo, Odón e Pedro.
  - 19 Dom. ss. Isabel, Ponciano e Crispín.
  - 20 Lun. ss. Félix de Valois, Simplicio e Agapito.—*Día de José Antonio.*
  - 21 Mar. ss. Esteban, Honorio e Rufo.
  - 22 Miér. Bto. Xohan de Pontevedra, (G), ss. Cecilia Columbiano e Mario.

Sol en Sagittarius ás 9 e 53 da mañán

- 23 Juev. ss. Clemente, Felicitas e Lucrecia.

Crecente as 7 e 53 da mañán

Sostense un tempo de nubes, humedade e frío poucos, sin que deixemos de ter brétemas pingonas que logo se espaxen.

34 Vier. ss. Gonzalo bispo de Mondoñedo (G), Juan de la Cruz, Crisógono e Flora.

25 Sáb. ss. Catalina, Moisés e Gonzalo.

26 Dom. Os Santos Mártires de Córdoba, ss. Silvestre e Pedro

27 Lun. A Medalla Milagrosa, ss. Virxilio, Facundo e Primitivo

28 Mar. ss. Gregorio III, Estebo e Valeriano.

29 Miér. ss. Iluminada e Saturnino.

30 Juev. ss. Andrés. Constanca e Xustina.

Chea perto da 1 da noite

A chea a querer enxugar o tempo con ventos froxos. Onde teñan chuvia será ben manseliña.

NOTAS VELLAS

Neste ano celébrase o Xubileo do Martirio do Apóstolo Sant-Iago. Fai mil novecentos anos que Herodes mandóuno matar en Jerusalén, aló pol-
44 despois de Cristo.

A oración da Salve foi composta en Galicia por un bispo de Compostela, San Pedro de Mesonzo.

A tradición do «cañón de pau» usado pol-os paisanos contra os franceses na guerra da Independencia responde a un feito certo. Un escritor d'aquel tempo, Fernández de Neira, conta como era: — «Dimos na traza de facer cañóns. E ¿sabes cómo? Colliámosche un tronco de calquer árbol, escachabámoscho por dentro co seu oído, logo poñíámoslle unhas abrazadeiras de ferro e, desta sorte, resistía hasta doce cañonazos». No Museo de Pontevedra consérvanse abrazadeiras e balas do famoso cañón feito pol-os homes de Cotobade.

DECEMBRO 31 DIAS

MES DE NADAL

- 1 Vier. ss. Eloy, Natalia e Cándida.
- 2 Sáb. ss. Bibiana, Elisa e Aureliana.
- 3 Dom. *I de Advento*.—ss. Francisco Xavier e Claudio.
—*Péchanse as velacións*.—I. B.
- 4 Lun. ss. Pedro Crisólogo, Osmundo, Cleto e Bárbara.
- 5 Mar. ss. Sabas, Agripina e Dalmacio.
- 6 Miér. ss. Fernando abade de Antealtas (G), Nicolás de Bari i Emiliano.
- 7 Juev. ss. Ambrosio, Policarpo e Urbán.

Mingoante perto das 3 da tarde

8 Trainos auga dábondo e boas neves, que duran pouco. Cando espaxen as brétemas virá moita friaxe.

9 Vier. † *A Purísima Concepción de Nosa Señora*.—Santos Macario i Esther.

10 Sáb. ss. Restituto, Cipriano e Locaia.

11 Dom. *II de Advento*.—S. Florencio abade (G), Nosa Sra. de Loreto ss. Eulalia i Hermóxenes.—I. B.

12 Lun. ss. Dámaso Papa (G), Sabino e Daniel.

13 Mar. Nosa Sra. de Guadalupe e San Constancio.

14 Miér. ss. Uxío, Orestes e Lucía.

15 Juev. ss. Nicasio, Xusto, Pompeyo i Espiridión.

16 Vier. ss. Eusebio, Valeriano, Máximo e Fortunato.

Nova ós 2 e 34 m. da tarde

17 A lúa nova non pode traer moita melloría. Friaxe, días nubrados, temperados de auga.

18 Sáb. ss. Eusebio, Valentin e Delaira.

19 Dom. *III de Advento*.—ss. Francisco de Sena, Lázaro e Olimpia.—I. B.

20 Lun. Nosa Sra. da O., antiga Patrona de Pontevedra.

21 Mar. ss. Nemesio e Timoteo.

22 Miér. ss. Teófilo, Xullo e Domingo de Silos.—*Temporas*.—I. B.

23 Juev. ss. Ilduara nai de S. Rosendo e Adosinda abadesa (G), Tomás e Anastasio.

Sei an Capricornus ós 11 e 1 m. da noite

INVERNO

22 Vier. ss. Demetrio, Zenón i-Elena — *Témporas.* — *Abs-*
tinencia sin aino. — I. B.

 Crecente ás 3 e 54 m. da tarde
Tempo revoltó e duro, neboeiros, auga e neve, de re-
mate deixase ver unha raxeiriña de sol.

23 Sáb. ss. Victoria. Nicolás, Sérvulo e Vintila eremita.
— *Témporas.* — I. B.

24 Dom. IV de Advento. — *Noiteboa.* — ss. Gregorio, Eutimio
e Luciano. — I. B.

25 Lun. † *A Natividade de Noso Señor Xesucristo.* — I. P.

26 Mar. ss. Estebo e Marino. — *Abrénse as velacións.* — I. P.

27 Miér. ss. Xohan Apóstol, Nicereta e Teodoro. — I. P.

28 Juev. Os Santos Inocentes — I. P.

29 Vier. Bto. Vidal abade (G), ss. David e Tomás Can-
tuariense.

 Chea a 1 e 38 m. da tarde
O ano quere saír con días craros si os ventos do S.
que tivéramos deixan que o sol derre'a as neves.

30 Sáb. A Traslación de Sant-Iago e S. Sabino.

31 Dom. ss. Franquilla abade de Rivas do Sil (G), Sil-
vestre, Columbio e Pauliña.

Vellas panxoliñas

«A noite de Navidá»

E costumbre mui antiga
por antiga respetada
a de que un galego veña
cantar, na noite de Pascuas.

Nunca dirá cousas grandes,
que están as orellas fartas
d'oílo todol-os anòs,
xa sin ela, xa con gaita.

Pero, en fin, a Dios e a dita
por donde salire salla,
vai empezar, n'hai remedio,
e se non gusta, cachaza:

«Meu queridiño,

miña monada,
miña perliña
que n'unhas pallas
choras por veces,
por veces calas
oí da boca d'un galego
canto podes, canto mandas.

Antes que o mundo
fose da nada,
xa Tú eisistías
xa Tú reinabas,
eras o que eres,
cousa que pasma,
Verbo de Dios, e Dios Verbo,
Verbo no principio, e basta.

Criache os ceios,
criache as augas,
criache os homes,
criache as plantas,
criache todo,
e mais criaras
se vises que era preciso
dar á creación mais largas.

O home é certo
que che pesaba
d'habelo feito.
Mais ¿por qué causa?
Porque salía
ruín e canalla,
pouco conforme o modelo
de quen era semellanza.

Vendo os seus vicios,
vendo as suas faltas,
e vendo sempre
que s'aumentaban
quixeches darlle

lección ben crara
d'homildade, de probeza
vestindo Tú, carne humana.
Por él, meu neno,
son esas bágoas,
por él dous brutos
hoxe te abafan,
por él aínda
s'esto non basta
chegarás a dar a vida.
¡Veremos como che paga!

Luis Corral

M a l c o n s e l l o

Da choza nun escuro corrullíño,
veu nacer, casualmentes, un fentiño,
fentiño prisioneiro
que, esvaído e tristeiro,
e mareliño, o probe, como a cera,
non salia, do día en que nacera.

Cansado de vivir chora que chora,
o probe do fentiño
atopou na parede un furadiño,
e por él se meteu de cara a fora.

E cando iba salindo, un sapo vello,
acochado entre as pedras da parede,
a modo de consello
dixolle hinchando o fól:

—Pro, señor fento, ¿pra ónde vai vostede?
Fora daralle o frío e mail-o vento.

—Ben o sei, ben o sei—lle dixo o fento—
pero darame o sol...

E inda ben non mirara a luz do día,
ledo o fentiño aquel, medraba e ría.

Xosé Crecente Vega, Prbo.

A c e r t o u

Un crego na diximina
mui falangueiro e burlón
esamina de doutrina
a un cativo revertón.

—Se xa me tes ben sabido
o que che vou preguntar
heiche mercar un garrido,
senon ca vara de cedro
na caluga has de levar.

¿Sabes quen é Deus pitís?

—Pois Deus... Deus... élle San Pedro.

—¡Acertache, catavis!

—Pois mire, hom, boteille ao achar.

V. Taibo

CONTIÑO DA ALDEA

A forza do señor Laureano

O señor Laureano tiña unha berza moi grande no eido e quixo arrincar, e aínda que andivo turra que turra non pudo desprendela, anque era un dos homes mais valentes do lugar.

E entón pra lle facer ver aos veciños a súa forza e, de paso, pra que lle axudasen a arrincar a berza, foi e chamou aos sete homes de mais forza da aldea, e desafiounos a quen arrincaba a berza.

E aló chegaron todos, moi confiados na súa forza, e, un tras d'outro, puxaron e puxaron e non conseguiron nada.

Mais cando lle chegou a vez ao señor Laureano, como a berza xa estaba algo desprendida dos tirantós dos outros, botoulle a man e arrincouna.

E así quedou como o mais valente de todos e mais ca berza arrincada.

Lincara.—O 24; 16 Cedrón; 2 e 17 Puebla; 11 Río (Ea
tarrapa).

Lorenzana.—O 9, 19 e 28 e mercados os domingos.

Lugo.—O 4, 5 e 6 d' Outono (anual), primeiro e penúltimo
viernes, o 12 e mercados os martes, viernes e do-
mingos; penúltimo día de cada mes Nadela.

Meira.—O segundo e coarto domingo.

Mondoñedo.—O 17, 18 e 19 do Outono (anual); primeiro
e terceiro xoves de cada mes, e mercado os xoves
e domingos. Quendas o 2 de Mayo (anual).

Monterroso.—O 1.º y o 15 e mercados os miércoles.

Monforte.—O 6 e 24, mercado os miércoles; 5 Fiolleda.

Muras.—O primeiro sábado; primeiro e segundo do-
mingo Viveiró; terceiro domingo Balsa.

Neira de Jusá.—1.º e 18 Baralla; 7 Sobrado.

Navia de Suarna.—Segundo domingo e derradeiro vier-
nes, 23 de Febreiro e 29 de Setembro (anuales) Puebla;
terceiro domingo Silvouta; cuarto domingo Paradela;
primeiro domingo Rao

Negueira de Muñiz.—O segundo domingo.

Os Nogales.—O segundo domingo Doncos.

Orol.—O primeiro domingo Miñotos.

Palas de Rey.—O 7 y o 19 e mercado os sábados.

Pantón.—O 1.º e 15 Ferreira; 18 Santa Mariña.

Páramo.—O 10.

Pastoriza.—Cada quince días en domingo alterno Bre-
toña; o segundo e cuarto sábado Reigosa.

Piedrafita.—O 5 e 21 y o 8 de Setembro (anual).

Pol.—O 1.º e 15 Riojuan; 7 e 21 Mosteiro.

Puebla do Brollón.—11 e 25; 29 Xunio (anual); 2 Estación.

Portomarin.—Mercado os domingos.

Quiroga.—O 10 e 27.

Rábade.—O 2 e o 22 e mercado os xueves.

Ribadeo.—Todos os miércoles e ó 7 de Setembro

Riotorto.—Mercado os sábados; 14 e 26 de cada deus
meses Moxueira.

Ribas do Sil.—O 16.

Samos.—O 15; 17 Ponte do Lózara; 4 Castroncán.

Sarria.—O 6 e o 20, San Lázaro (anual) e mercados os
domingos.

- Saviñao*.—O 8 Escalón; 26 Currelos.
Sober.—O 18 e 28.
Taboada.—O 20 e mercados os sábados.
Trabada.—O primeiro domingo; 25 de Abril Cadeira (anual); 30 de Mayo San Fernando (anual).
Trasparga.—O 28 e o domingo entre o 9 e o 15 Parga 23 Santa Cruz de Parga; 7 Villares; o último domingo Guitiriz e mercado os miércoles.
Triacastela.—O 12 e 28.
Valle d' Ouro.—O miércoles seguinte ao terceiro domingo e mercado os sábados.
Villameá.—Cada quince días e mercado os domingos.
Villaodrid.—O 25 Villaeimil.
Viveiro.—O primeiro e terceiro domingo e mercado os xueves, sabados e domingos; o segundo domingo Galdo; lunes de Pascua, Cobas (anual).
Villalba.—O primeiro domingo e martes seguintes a o terceiro e mercados os martes e sábados; último domingo Arbol e mercados os viernes.

Feiras anuais de Galicia

Xaneiro: 7, Portes; 8, Navallos.—*Febreiro*: 3, Portomarin.—*Marzo*: Domingo de Lázaro, Sarria.—*Abril*: 6, Noya; lunes de Cuasimodo, Tuy; lunes de Pascua, Cobas en Viveiro.—*Mayo*: Día da Ascensión, Santiago; 30, Balboa, Ribadeo.—*Xunio*: Pascua de Pentecostés, Padrón; 1, Ourense; 29, Somiedo, e Brollón en Quiroga.—*Xulio*: 2, Coruña; 25, Santiago.—*Agosto*: Día da Peregrina, Pontevedra.—24, San Bartolomé en Penas Agudas, Viveiro.—*Septiembre*: 8, Fonsagrada, 3 días; terceiro domingo Becerreá; 8, Pedrafita d' o Cebreiro.—*Octubre*: 5, Lugo 3 días; 14, Villalba; 18, Mondoñedo, 3 días; 20, Lindín; terceiro domingo, Becerreá.—*Noviembre*, 1, Monterroso e Pontevedra.—*Diciembre*: Día da Purísima, Alvare, de onde é patrona, feira 12 días e mercado os xoves.